

Complexnummer: 518182

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

H.H. Martelaren van Gorcum

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

518183, 518184, 518185, 518186, 518187

Woonplaats

Brielle

Gemeente

Voorne aan Zee

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdoject

De Rik 5, 3232 LA te Brielle

Complexomschrijving

Inleiding

Complex bedevaartsoord van de H.H. Martelaren van Gorcum bestaande uit een BEDEVAARTSKERK, ONGANG, BASSIN, CIBORIUM en TOEGANGSBRUG MET POORT, ontstaan na de heiligverklaring van de "Martelaren van Gorcum" in 1867.

Op de plek van het bedevaartsoord, vlak bij de plaats waar het Regulierenklooster Sint Elizabeth heeft gestaan, hingen de Geuzen in 1572 Nicolaas Pieck, Nicolaas Poppel en 17 andere rooms-katholieke geestelijken op in een turfschuur. Nadat in 1877 door een opgraving de exacte locatie van de turfschuur kon worden bepaald werd een in 1880 door E.J. Margry ontworpen houten kapel met omgang om het Martelveld (Getuigenveld) gebouwd. In 1912 werd deze door storm beschadigde omgang vervangen door een carrévormige omgang van gewapend beton, geleverd door de 'N.V. Industrieel Maatschappij F.J. Stulemeyer & Co, Constructeurs van Werken in Gewapend Beton te Breda'. Op het Martelveld verrees in 1921 een natuurstenen monument in de vorm van een ciborium naar ontwerp van Jan Stuyt, uitgevoerd in de jaren 1921-1926 met beeldhouwwerken en mozaïeken naar ontwerp van Jan Oosterman. Het ciborium dat een openluchtaltaar overhuift, bevindt zich op de plaats waar oorspronkelijk de turfschuur stond. Het bassin, dat bekend is als "de Heilige Put", bevindt zich op de plaats waar zich voorheen een visvijver (voor vis in de vastendagen) bevond. De houten kapel werd in 1929-1932 vervangen door een bakstenen bedevaartskerk met processiegang. De kerk en de toegangsbrug met poort zijn ontworpen door de Rotterdamse architect H.P.J. de Vries in een traditionalistische bouwstijl.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het in open landschap gesitueerde bedevaartscomplex bestaat uit een in baksteen opgetrokken kerkgebouw, met in het verlengde ervan en er aan de achterzijde door middel van gangen mee verbonden U-vormige omgang in beton, met afgesloten hoeken. Deze omgang staat ten opzichte van de middenas van de kerk iets uit het lood. Binnen de omgang bevindt zich het processierrein, waarop zich een monument in de vorm van een ciborium met buiten-altaar bevindt en in het midden een ovaal bassin. Het voorterrein van het complex wordt betreden via een stenen toegangsbrug met poort. Deze toegangspartij, de kerk, het ciborium en het bassin staan in één, licht geknikte as.

Waardering

Het bedevaartscomplex is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde, de ensemblewaarde en de architectuurhistorische waarde.

- \tHet complex is van cultuurhistorisch belang vanwege de bijzondere functie en als een bijzondere uitdrukking van een geestelijke en typologische ontwikkeling.

- \tHet complex heeft ensemblewaarde vanwege de bijzondere functionele en visuele relatie tussen de samenstellende onderdelen.

- \tHet complex heeft architectuurhistorische waarde vanwege de bijzondere ontwerpen, de detaillering en het materiaalgebruik van de samenstellende onderdelen en vanwege de samenhang tussen in- en exterieur van de kerk. Het complex is tevens van belang als samenstel van werken uit de oeuvres van vooraanstaande Nederlandse architecten en constructeurs.

- \tHet complex is tevens van belang vanwege de herkenbaarheid en de inwendige en uitwendige gaafheid van de samenstellende onderdelen.

- \tHet complex is van belang vanwege de zeldzaamheid van bedevaatskerken in de provincie Zuid-Holland en in Nederland.

Monumentnummer*: 518183

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2001
Kadaster deel/nr	82915/74

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Brielle	Voorne aan Zee	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Brielle	C			2897

Omschrijving**

Inleiding

BEDEVAARTSKERK uit 1929-1931 behorende bij het complex bedevaartsoord H.H. Martelaren van Gorcum. De in een voor de jaren dertig van de twintigste eeuw karakteristieke traditionalistische baksteenarchitectuur uitgevoerde bedevaartskerk van het type pseudo-basiliek, is gebouwd naar ontwerp van de Rotterdamse architect H.P.J. de Vries. Na de bouw van de kerk werd de aan de achterzijde van de omgang staande houten kapel uit 1880 afgebroken. De inventaris van de kerk is voor een deel afkomstig uit deze houten kapel. Het betreft onder meer door de Gebr. Brom uitgevoerd siersmeedwerk, diverse altaren, beelden en de kerkbanken. Andere onderdelen, zoals de koorbank, de katheders en het grote bronzen kruis zijn in 1985 overgebracht vanuit de niet meer in gebruik zijnde kerk van de H. Martelaren te Gorinchem.

Omschrijving

BEDEVAARTSKERK met processiegangen, opgetrokken in rode baksteen op een rechthoekige plattegrond. De bouwdelen, die verschillende hoogtes hebben, staan onder met rode verbeterde Hollandse pannen gedekte zadeldaken. De sobere gevels worden verlevendigd door friezen met siermetselwerk van in- en uitspringende baksteen en hebben spitsboogvormige openingen.

De zuid-oost georiënteerde kerkgevel bevat de hoofdentree in een ingangsportaal in de vorm van een avant-corps met topgevel, voorzien van smalle schouders en een granieten kruis als bekroning. De entree bestaat uit een door muurtjes met ezelsruggen en een viertal smalle lichtspleten geflankeerde stoep en een in een spitsboogvormige portiek staande, getoogde dubbele spitsboogdeur van geklinknageld hout. De vensters in deze gevel zijn smalle lancetvensters, die zijn ingevuld met glas-in-lood. Hoog in de beide zijgevels van het avant-corps staan drie vensters.

Het hogere en bredere schip van de kerk heeft zeven traveeën tellende langsgevels, die zijn verstevigd door zes, eenmaal versneden steunberen met vlechtingen aan de afgeschuinde randen. Elk van de traveeën tussen deze steunberen bevat drie lancetvensters.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Aan het einde van de langsgevels bevinden zich ter hoogte van de laatste travee uitgebouwde zijportalen. Het portaal tegen de linker zijgevel bevat een rechtgesloten, boven een gemetselde trap staande deur, afgesloten door een uitkragende latei. De kopgevel van het portaal wordt evenals de hogere zijgevels met een ezelsrug afgesloten. Het hoger opgaande met het schip verbonden gedeelte, met relatief brede schouders aan een topgevel met drie vensters met glas-in-lood, steekt voor een deel in de kap van het schip. In de zijgevel staan twee keer twee lancetvensters. Aan de linkerkant is de uitbouw met een zich getrappt verjongende steunbeer verbonden met de absis. Tegen de rechter zijgevel bevindt zich een vergelijkbare uitbouw. De deur in deze kleine dwarsvleugel staat in tegenstelling tot de andere niet in een laag ingangsportaal met horizontale bovenrand.

Het hoog opgaande koorgedeelte met driezijdige absis heeft aan de voorzijde in de topgevel die boven het schipdak uitsteekt een reeks klimmende lancetvensters. In de zijgevels van het koor staan drie grotere lancetvensters, die evenals de andere vensters zijn voorzien van glas-in-lood. De achterzijde wordt bekroond door een granieten kruis. De drie zijden van de absis worden verlevendigd door decoratief metselwerk.

Tegen de absis staat een lage, platte uitbouw met hierin de sacristie en de herenkamer. De achtergevel van deze uitbouw bevat in het midden een getoogde stalen deur met aan weerszijden een glas-in-loodvenster en een reeks, door smalle penanten van elkaar gescheiden hogere vensters, die eveneens glas-in-loodramen bevatten. De deur is van buiten af bereikbaar via een gemetselde trap met zijmuren voorzien van ezelsruggen. De achtergevel en de in het verlengde van het schip van de kerk staande processiegangen omsluiten een kleine binnentuin. De processiegangen sluiten aan op de genoemde dwarse uitbouwen en lopen naar de betonnen omgang. Ze staan onder met verbeterde Hollandse pannen gedekte zadeldaken en zijn in beide langsgevels voorzien van met glas-in-lood gevulde spitsboogvensters, die per twee tussen steunberen staan. Evenals bij de kerk zijn de bovenranden van de gevels verlevendigd met decoratief metselwerk.

Het inwendige van de kerk is in vrijwel oorspronkelijke staat bewaard gebleven en grotendeels in schoon metselwerk uitgevoerd. De kerkruimte wordt doorsneden door zeven spitsboogvormige gordelbogen, die het schip in acht traveeën verdelen en waarop de gordingen van de in het zicht gelaten houten kap rusten. De bogen zijn aan de bredere onderzijden voorzien van spitsboogvormige doorgangen (scheibogen), zodat aan weerszijden van het schip de suggestie van een smalle zijbeuk wordt gewekt. De muren van het schip zijn tussen de dakvoet en de vensters voorzien van een fries van decoratief metselwerk. Het rechthoekige priesterkoor wordt evenals de erachtergelegen apsis verlicht door glas-in-loodvensters hoog in de gevels van de koortoren. De driezijdige apsis heeft een spits gewelf. De polychrome houten beelden van de martelaren van Gorcum staan op houten consoles tegen de boogpijlers. Op de tegelvloer staan twee rijen banken aan een middenpad. Tussen het ingangsportaal, dat aan beide kanten een nevenruimte heeft, en het kerkship staat een getoogde dubbele deur. Aan weerszijden van dit hoofdportaal twee spitsboogvormige openingen onder gemetselde balkons. De balkons rusten op vijf lange, getrappt uitgemetselde consoles waarmee ze een geheel vormen. Ze flankeren de orgelgalerij met spitsboogvormige opening. De betegelde processiegangen zijn net als het schip over de breedte doorsneden door zeven gemetselde, spitsboogvormige gordelbogen. De in het zicht gelaten houten kap heeft spantbenen op houten liggers en uitgemetselde bloktandfriezen. Tussen de processiegangen en de betonnen omgang staan dubbele deuren met kruisgehengen. De sacristie heeft een balkenplafond, verbindingsdeuren met kruisgehengen, wanden met uitgemetselde bloktandfriezen en een dubbele kast met openslaande deuren. De keukenwanden zijn aan de onderkant groen geglazuurd.

De kerk bevat onder meer een in 1922 uit brons vervaardigd reliekschrijn met de stoffelijke resten van de Martelaren (atelier gebr. Brom, Utrecht), een witmarmeren altaar met bijbehorend ijzeren tabernakel (geschenk van de Nederlandse bisschoppen), een neogotische zijaltaar van de Heilige Theodorus van der Eem (1880, geschonken door Freule Louise Melort), een neogotisch zijaltaar uit

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

1880 van de Koningin der Martelaren, met taferelen van de martelingen, en boven de hoofdentree een schilderij met de terechtstelling van de Martelaren van Gorcum, in 1880 geschilderd door de Haarlemse schilder Philippeau in opdracht van de Haarlemse Broederschap van de Heilige Martelaren van Gorcum. De bewerkte koorbank, de katheders en het bronzen kruis zijn in 1985 naar Brielle overgebracht uit de kerk van de H. Martelaren in Gorcum. Het siersmeedwerk van het koorhek met herten is vervaardigd door het atelier van de Gebroeders Brom. De sacramentsbaldakijn rechts is een geschenk van katholiek Rotterdam. De lezaren aan weerszijden van het koor zijn afkomstig uit het atelier van de Gebroeders Brom. Op de orgelgalerij een tweeklaviers mechanisch orgel met vrij pedaal gemaakt door M. Maarschalkerweerd in 1876 voor de r.k. H.Barbarakerk te Bunnik, in 1940 geplaatst in de parochiekerk van Zwijndrecht en in 1999 beschikbaar gesteld voor de kerk van de H.H.Martelaren van Gorkum.

Waardering

De bedevaatskerk is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde, de ensemblewaarde en de architectuurhistorische waarde.

- De kerk is van cultuurhistorisch belang vanwege de functie en als bijzondere uitdrukking van een geestelijke en typologische ontwikkeling.

-\tDe kerk heeft situeringswaarde en ensemblewaarde vanwege de bijzondere ligging ten opzichte van de directe omgeving en vanwege de sterke functionele en visuele samenhang met de andere complexonderdelen.

-\tDe kerk heeft architectuurhistorische waarde vanwege de kwaliteit van het ontwerp en vanwege de bijzondere samenhang tussen in- en exterieur.

-\tDe kerk is tevens van belang vanwege de herkenbaarheid en de gaafheid van in- en exterieur en vanwege de belangwekkende inventarisstukken.

-\tDe bedevaatskerk is van belang vanwege de functionele zeldzaamheid in de provincie Zuid-Holland en in Nederland.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Bedevaatskerk

Monumentnummer*: 518184

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2001
Kadaster deel/nr	82915/69

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Brielle	Voorne aan Zee	Zuid-Holland		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Brielle	C			2897

Omschrijving**

Inleiding

OMGANG van gewapend beton om het Getuigen- of Martelveld, behorende bij het Bedevaartsoord van de H.H. Martelaren van Gorcum. De omgang werd in 1912 gebouwd ter vervanging van de door storm beschadigde houten omgang uit 1877. De carrévormige omgang werd door de 'N.V. Industrieel Maatschappij F.J. Stulemeyer & Co. Constructeurs van Werken in Gewapend Beton te Breda' geleverd. De omgang biedt plaats aan de in 1870 volgens een speciaal glasprocedé in België vervaardigde kruiswegstaties.

Omschrijving

De iets schuin op de processiegangen van de bedevaatskerk aansluitende omgang is naar het Martelveld geopend en aan de buitenzijde voorzien van sobere, onversierde muren van gewapend beton verstevigd door steunberen. De omgang heeft afgesloten hoekpartijen en staat onder een zadeldakvormige overkapping met bitumineuze dakbedekking. De omgang is op enkele plaatsen geaccentueerd door een puntgeveltje met dwarskap. In de zuidwestelijke langsgevel bevindt zich een stel schuifdeuren, waardoor de omgang en het Martelveld kunnen worden bereikt zonder de kerk te betreden. De omgang heeft een met rode tegels bedekte vloer met betonnen rand en een rondom lopende reeks, slechts uit twee gelijke spantbenen samengestelde driehoekspanten (V-spanten), die aan de buitenzijde zijn verbonden met de buitenmuur en de steunberen, en aan Martelveldzijde met rechthoekige kolommen. De vlakke wanden worden verlevendigd door kruiswegstaties en een onder een van de dwarskappen staand tegeltableau met een in het Latijn opgestelde tekst en entre-lacmotieven. De naar de kerk gerichte, zuidoostelijke kopse zijde is in het midden voorzien een dwarskap en een spitsboogvormige gevelopening, die aan weerszijden wordt geflankeerd door een tudorboogvormige gevelopening. De schuifdeuren in de zuidwestelijke langsgevel staan onder een dwarskap die is voorzien van samengestelde V-spanten.

Waardering

De omgang is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde, de ensemblewaarde en de architectuurhistorische waarde.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

-\tDe omgang is van cultuurhistorisch belang vanwege de bijzondere functie en als een bijzondere uitdrukking van een geestelijke en typologische ontwikkeling.

-\tDe omgang heeft ensemblewaarde vanwege de sterke functionele en visuele samenhang met de andere complexonderdelen.

-\tDe omgang heeft architectuurhistorische waarde vanwege de gaafheid en herkenbaarheid, de kwaliteiten van het ontwerp en vanwege het bijzondere materiaalgebruik.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kooromgang

Monumentnummer*: 518185

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2001
Kadaster deel/nr	82915/91

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Brielle	Voorne aan Zee	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Brielle	C			2897

Omschrijving**

Inleiding

BASSIN onderdeel van het complex bedevaartsoord van de H.H. Martelaren van Gorcum. Het midden in het Martelveld liggende bassin, dat bekend is als "de Heilige Put", bevindt zich op de plaats waar zich de visvijver bevond van het voormalige St. Elisabethklooster van de reguliere kanunniken van Sint Augustinus. In het water van deze visvijver zouden de beenderen van de Martelaren van Gorcum zijn gewassen, waardoor aan het water een geneeskrachtige werking wordt toegekend.

Omschrijving

Bassin in de vorm van een langgerekt ovaal bestaande uit gemetselde wanden versterkt door middel van schieters en afgedekt met platte, natuurstenen dekplaten. In het midden van één van de lange, rechte zijden bevindt zich een trap met natuursteen treden naar een plateau op waterniveau omgeven door een eenvoudig hekwerk van ijzeren stangen. De wand tegenover deze trappartij heeft een natuurstenen balk, restant van een tweede trappartij naar de bron.

Waardering

Het bassin is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde, de ensemblewaarde en typologische waarde.

- Het bassin is van cultuurhistorisch belang vanwege de bijzondere functie en als een bijzondere uitdrukking van een geestelijke en typologische ontwikkeling.
- Het bassin heeft ensemblewaarde vanwege de sterke historisch-functionele en visuele samenhang met de andere complexonderdelen.
- Het bassin is gaaf en herkenbaar bewaard gebleven.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Vijver

Monumentnummer*: 518186

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2001
Kadaster deel/nr	82915/82

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Brielle	Voorne aan Zee	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Brielle	C			2897

Omschrijving**

Inleiding

CIBORIUM met buitenaltaar behorende tot het complex bedevaartsoord H.H. Martelaren van Gorcum. Het ciborium verrees in 1921 naar ontwerp van architect Jan Stuyt op het binnenterrein van het complex, op de plaats waar ooit de turfschuur stond. De contouren van deze schuur zijn in steen aangegeven in het gazon. Het koepelvormige, in natuursteen uitgevoerde monument is voorzien van in de jaren 1921-1926 vervaardigde beeldhouwwerken en mozaïeken met afbeeldingen van de martelaren, naar ontwerp van Jan Oosterman. De laatste beelden en reliëfs zijn in 1993 en 1994 geplaatst.

Omschrijving

Het ciborium is opgetrokken in diverse soorten natuursteen vanuit een octogonale plattegrond op een eveneens octogonale basis (stylobaat) van graniet. De vloer, waarop een altaartafel van gepolijst graniet staat, is van granito. De geprofileerde kolommen staan op een granieten basement en dragen een hoog entablement met een fries van rechthoekige platen met de reliëfs van de martelaren. Tussen de reliëfs staan op consoles aan de buitenzijde van de kolommen acht martelaarbeelden, bekroond door baldakijnen ter hoogte van een geprofileerde kroonlijst. Drie martelaren zijn afgebeeld in mozaïeken aan de binnenzijde van de koepel. Het koepeldak en het door een zinken bol bekroonde kegeldak erboven, zijn gedekt met leien in maasdekking en worden met elkaar verbonden door een onversierde tamboer. De onderzijde van de koepel wordt geaccentueerd door een kraalrand.

Waardering

Het ciborium behorende bij het complex bedevaartsoord H.H. Martelaren is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische, de ensemblewaarde en de architectuurhistorische waarde.

- Het ciborium is van cultuurhistorisch belang vanwege de bijzondere functie en als een bijzondere uitdrukking van een geestelijke en typologische ontwikkeling.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- Het ciborium heeft situeringswaarde en ensemblewaarde vanwege de bijzondere ligging ten opzichte van de directe omgeving en vanwege de sterke functionele en visuele samenhang met de andere complexonderdelen.
- Het ciborium heeft architectuurhistorische waarde vanwege het bijzondere ontwerp, de detaillering en het materiaalgebruik en omdat het een bijzonder ontwerp uit het oeuvre van een vooraanstaand Nederlands architect betreft.
- Het ciborium is tevens van belang vanwege de herkenbaarheid en de gaafheid, en de typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kapel (F)

Functie

Bedeваartkapel

Monumentnummer*: 518187

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2001
Kadaster deel/nr	82915/48

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Brielle	Voorne aan Zee	Zuid-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Brielle	C			2897

Omschrijving**

Inleiding

TOEGANGSBRUG met poort behorende tot het complex bedevaartsoord van de H.H. Martelaren van Gorcum, evenals de bedevaartskerk in 1931 naar ontwerp van de Rotterdamse architect H.P.J. de Vries gebouwd in een traditionalistische trant. De toegangspoort staat in de as van de kapel en geeft toegang tot het terrein van het bedevaartscomplex.

Omschrijving

In baksteen opgetrokken toegangsbrug over de sloot langs de weg, voorzien van een poort gevormd door een spitsboogvormige doorgang, die wordt afgesloten door een ijzeren draaihek. De doorgang staat tussen gemetselde muren met vlechtingen op de versnijdingen. Het muurdeel boven de spitsboog is voorzien van decoratief metselwerk en heeft een horizontale beëindiging met ezelsrug.

De brug heeft een segmentboogvormig gewelfde onderdoorgang met rollagen en is op de borstweringen eveneens voorzien van ezelsruggen. Ook de iets hoger opgaande, korte dwarsmuurtjes aan de koppen van de borstweringen hebben ezelsruggen, net als de schuin weglopende kademuurtjes tegen de achterzijde van de poort.

Waardering

Toegangsbrug met poort van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde, de ensemblewaarde en de architectuurhistorische waarde.

- De toegangsbrug heeft cultuurhistorisch belang als historisch-functioneel onderdeel van een complex dat een bijzondere uitdrukking is van een geestelijke en typologische ontwikkeling.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- De toegangsbrug heeft ensemblewaarde vanwege de sterke functionele en visuele samenhang met het kerkgebouw.
- De toegangsbrug heeft architectuurhistorische waarde vanwege de bij de architectuur van de kerk aansluitende architectonische kenmerken en materiaalgebruik.
- De toegangsbrug is tevens van belang vanwege de herkenbaarheid en de gaafheid.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Erfscheidig(D)

Brug(C)

Functie

Toegangshek

Voetgangersbrug